nieuws

Schonere stallucht op Vlaams varkensbedrijf

nieuws

Met een nieuw concept voor het beperken van de ammoniakemissie in een varkensstal – het onmiddellijk scheiden van urine en vaste mest onder de roostervloer – won een Vlaams varkensbedrijf een Europese award. Akivar, het vleesvarkensbedrijf van Bart Vanackere en Mieke Baekelandt, is één van de inspirerende voorbeelden uit het EU-PiG-project dat gericht is op het verspreiden van goede managementpraktijken. “Het is merkbaar aangenamer vertoeven in de stal voor mens en dier. Draait de ventilatie op laag debiet, dan blijft de prikkelende ammoniaklucht achterwege”, getuigt de varkenshouder. Vielen ook in de prijzen: onder andere een alternatief voor zinkoxide, een applicatie die ziektes snel opspoort en het voederen van lokaal geteeld eiwit in plaats van soja.

5 JUNI 2019 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:50

Lees meer over:
technologie

Met een nieuw concept voor het beperken van de ammoniakemissie in een varkensstal – het onmiddellijk scheiden van urine en vaste mest onder de roostervloer – won een Vlaams varkensbedrijf een Europese award. Akivar, het vleesvarkensbedrijf van Bart Vanackere en Mieke Baekelandt, is één van de inspirerende voorbeelden uit het EU-PiG-project dat gericht is op het verspreiden van goede managementpraktijken. “Het is merkbaar aangenamer vertoeven in de stal voor mens en dier. Draait de ventilatie op laag debiet, dan blijft de prikkelende ammoniaklucht achterwege”, getuigt de varkenshouder. Vielen ook in de prijzen: onder andere een alternatief voor zinkoxide, een applicatie die ziektes snel opspoort en het voederen van lokaal geteeld eiwit in plaats van soja.
EU-PiG is een Europees samenwerkingsverband tussen 19 partners uit 13 landen, allen actief in de varkenssector. Het doel is kennisverspreiding over goede praktijken op varkensbedrijven. De doelgroep zijn in de eerste plaats de varkenshouders zelf en daarnaast ook andere professionelen zoals toeleveranciers en onderzoekers. Dit jaar wordt rond vier thema’s gewerkt: gezondheidsmanagement, vleeskwaliteit, dierenwelzijn en precisieproductie. Aan die vier thema’s zijn acht uitdagingen gekoppeld zoals het vroegtijdig opsporen van ziekteverschijnselen of strategieën om welzijnsproblemen door agressie tussen de dieren te verkleinen.
Ieder jaar wordt aan het project een wedstrijd gekoppeld waaraan varkenshouders kunnen deelnemen met hun beste praktijken en vernieuwende ideeën. Onder impuls van het Innovatiesteunpunt, partner in het project, werden vanuit Vlaanderen 22 ideeën ingestuurd. Binnen het thema welzijn en de daaraan gekoppelde uitdaging om de luchtkwaliteit te verbeteren, is het Vlaamse varkensbedrijf Akivar tot Europese ambassadeur verkozen.
Behalve de grote diergroepen is er namelijk nog iets bijzonder aan de nieuwe vleesvarkensstal die Bart Vanackere en Mieke Baekelandt in het West-Vlaamse Koolskamp bouwden om het merendeel van hun biggen zelf op te kweken. Om te weten wat

precies, moet je onder de roostervloer kijken. In plaats van een volle mestkelder die voor de onvermijdelijke scherpe ammoniakgeur zorgt, loopt de urine via de schuine vloer en een gootje weg naar een mestopslag buiten de stal. De vaste mest wordt elke zes uur met een mestschuif naar een dieper gelegen put geschraapt en gaat van daaruit naar een vergistingsinstallatie.
De vleesvarkensstal werd in 2017 gebouwd, maar is tot op heden uniek in de manier waarop de ammoniakemissie beperkt wordt. “Alvorens zo nieuw te bouwen, testte ik de mestschuif al een keer uit in de mestkelder van een bestaande stal”, vertelt Vanackere. “De ketting en het aandrijfsysteem kocht ik aan, maar de mestschuiven die op de markt waren voor gebruik in melkveestallen voldeden niet. Het eigen ontwerp doet zijn werk wel goed. Eén keer per maand vraagt het systeem wat aandacht, onder meer voor het aanspannen van de kettingen.”
Eigenlijk had Bart Vanackere een andere reden dan ammoniakreductie om op deze manier te bouwen. Vorig jaar nam hij een pocketvergister met een vermogen van 33 kW in gebruik die uitsluitend draait op varkensmest. Tot voor kort zag je kleinschalige monovergisting van mest alleen op melkveebedrijven. Dat heeft te maken met de samenstelling van varkensmest die er zich minder goed toe leent dan rundermest. Tenzij de vergister kan gevoed worden met dagverse mest, dan is de potentiële gasopbrengst zelfs dubbel zo hoog als bij runderdrijfmest. Bij Akivar is dat de dikke, drogestofrijke fractie van de mest. “De naar gasopbrengst toe ontinteressante urine wordt apart opgeslagen en aangewend op het land. Omdat de fosfaat vooral in de dikke fractie zit, kan je met de stikstofrijke dunne fractie beter de voedingsbehoefte van het gewas invullen”, vertelt de varkenshouder.
De lagere kosten voor mestafzet compenseren voor een stuk de duurdere bouwwijze. Om het plaatje financieel te doen kloppen, moet Bart Vanackere de erkenning van zijn stalsysteem als ammoniakemissiearm nog rond krijgen. Anders dreigt hij alsnog te moeten investeren in een traditionele luchtwasser. Vanackere: “De provincie West-Vlaanderen verleende de vergunning op voorwaarde dat het systeem op de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen komt. Een meetcampagne moet daar uitsluitsel over geven, zowel wat ammoniakreductie als wat geurreductie betreft.”
De kostprijs van die metingen is aanzienlijk, in de grootteorde van 90.000 euro, maar zou deels gesubsidieerd worden. Van bij de beginfase merkte de varkenshouder veel interesse en goodwill voor zijn idee. “Aan een goed alternatief voor een luchtwasser op een varkensstal ontbreekt het nog, begreep ik van ILVO. En het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) maakte de investering mogelijk met innovatiesteun.” Voor de bouw van de stal klopte hij aan bij de firma Beeuwsaert Construct uit Ledegem.
De medewerking die hij ervoer, zorgde ervoor dat Bart Vanackere niet voor de makkelijkste weg koos. Wat hij ruikt in de stal moet namelijk nog door de meetresultaten bevestigd worden. “In mijn stal is het aangenamer vertoeven dan in een stal waar mest onder de roostervloer blijft staan. Dat vertellen ook bezoekers. En je merkt het vooral wanneer de ventilatie op laag debiet staat omdat de biggen nog jong zijn en het buiten koud is. In een andere stal kan de zware ammoniaklucht op zo’n moment prikken in je ogen.”
Helemaal zeker van zijn stuk is de varkenshouder ondanks die positieve ervaring niet. “Door de huisvesting in grote groepen van 400 varkens in plaats van kleine hokken met daarin telkens een dozijn varkens lijkt de uitstoot per dierplaats wat hoger uit te vallen. Daar houdt de overheid geen rekening mee zodat de te bereiken reductie tot 1,4 kilo stikstof per dierplaats per jaar even streng blijft als voor het traditioneel huisvestingssysteem.” Voor Bart zelf is het dus duimen dat zijn investering de juiste was. De morele steun van uitgeroepen te zijn tot een voorbeeld voor andere varkenshouders in Europa heeft hij alvast op zak. Collega-varkenshouders uit Vlaanderen kwamen in april nog op bedrijfsbezoek bij Akivar. Dat bezoek kaderde in het project PocketPower, waarmee het concept van pocketvergisting uitgerold wordt naar andere sectoren waarvoor het interessant kan zijn.

Beeld: Akivar

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |